

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

**Heyerdahl College
PRO**

Plaats : Groningen
BRIN nummer : 17SG|C1
BRIN nummer : 17SG|00|PRO
Onderzoeksnummer : 289191
Datum onderzoek : 2 juni 2016
Datum vaststelling : 12 juli 2016

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 2 juni 2016 een onderzoek uitgevoerd op het Heyerdahl College in Groningen, om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze school en over de naleving van wet- en regelgeving.

Het Heyerdahl College is een openbare school voor praktijkonderwijs in Groningen. De school heeft ongeveer 165 leerlingen.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

De aanleiding voor dit kwaliteitsonderzoek is de bezoekcyclus die de inspectie voor scholen voor praktijkonderwijs hanteert. De afgelopen periode hanteerden we een tweejaarlijkse bezoekcyclus, we gaan nu geleidelijk over naar een vierjaarlijkse cyclus. Het Heyerdahl College is voor het laatst in 2013 bezocht. De inspectie voert nu een regulier kwaliteitsonderzoek uit om de kwaliteit van het onderwijs op de school vast te stellen.

Toezichthistorie

Het vorige onderzoek op deze praktijkschool vond plaats in oktober 2013. We constateerden toen dat de kwaliteit van de school op de meeste onderdelen voldoende was, we gaven het Heyerdahl College daarom een basisarrangement. Wel vonden we dat ontwikkeling nodig was op een aantal aspecten, met name de ondersteuning en begeleiding van leerlingen, de actieve betrokkenheid van leerlingen en de kwaliteitszorg.

Eerder onderzoek van de inspectie vond plaats in 2011. Dit was een onderzoek naar kwaliteitsverbetering. De kwaliteit van de school was, na een traject van geïntensiveerd toezicht, weer van voldoende niveau. In 2007 beoordeelde de inspectie de school als zeer zwak. In 2010 is na een onderzoek het arrangement verlicht van zeer zwak naar zwak.

Onderzoeksopzet

De inspectie vormt haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Bij dit onderzoek hebben we de indicatoren uit het

zogenaamde kernkader onderzocht. Dit is het gedeelte uit het toezichtkader dat bij al onze kwaliteitsonderzoeken minimaal wordt beoordeeld.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met de schoolleiding, leraren en zorgfunctionarissen.
- Wij hebben het digitaal leerlingvolgsysteem bekeken.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIES EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een kwaliteitsonderzoek zoals wij hebben uitgevoerd, leidt tot een zogenaamd toezichtarrangement voor kwaliteit en/of voor naleving. Een arrangement kan *basistoezicht* inhouden of juist *aangepast* toezicht inhouden. In het eerste geval (bij basistoezicht) vinden wij de kwaliteit van voldoende niveau en is het daarom niet nodig om de school onder intensief toezicht te plaatsen. Als er echter teveel tekortkomingen zijn geconstateerd, wordt conform beslisregels geoordeeld dat de kwaliteit onvoldoende is en stellen we een aangepast arrangement vast voor zwakke of voor zeer zwakke kwaliteit en/of voor naleving.

Onze conclusie voor het Heyerdahl College is als volgt:

Op basis van het onderzoek kennen wij aan de school het basisarrangement toe omdat de kwaliteit van het onderwijs op de onderzochte onderdelen van voldoende niveau is. Dit betekent dat wij op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.

Wij hebben geen tekortkomingen in de naleving van de wettelijke voorschriften vastgesteld.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit zijn gekomen. Eerst geven we een samenvattend algemeen beeld over de kwaliteit van het onderwijs op het Heyerdahl College. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen beeld

Het Heyerdahl College is een praktijkschool met een betrokken team dat in grote saamhorigheid werkt aan de verbetering van het onderwijs voor haar leerlingen. Het team biedt haar leerlingen onderwijs van voldoende kwaliteit. In vergelijking met het vorige onderzoek is de kwaliteit verbeterd ten aanzien van de aspecten ondersteuning en begeleiding en kwaliteitszorg. De schoolleiding heeft goed zicht op het primaire proces en stuurt doelgericht op verbetering. We zien de inspanningen terug in de onderwijspraktijk ten aanzien van de kwaliteit van de ontwikkelingsperspectieven en de doelgerichte opbouw van de lessen. De actieve betrokkenheid van leerlingen is nog niet voldoende, evenals het vertalen van de individuele leerdoelen van leerlingen in de onderwijspraktijk en de kwaliteit van de feedback die leerlingen krijgen.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Aanwijzing voor auteur:

Geef hier eventueel toelichting structuuropbouw van de tabellen bij meerdere afdelingen.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3	4	5
1.1P	De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			•		
1.7	De leerlingen van het praktijkonderwijs functioneren naar verwachting in de vervolgopleiding of het werkveld.			•		

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het schoolklimaat is ondersteunend en gericht op een brede vorming		1	2	3	4
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.		•		
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.		•		

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief. (extra ondersteuning)		1	2	3	4
10.1	Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
10.2	De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.		•		

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief. (extra ondersteuning)		1	2	3	4
10.3	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.				•
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.				•
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•	

Nalevingsindicatoren 2013		ja	nee
N1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de onderzochte onderdelen (WVO, art. 24c en 24a).	•	
N2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de onderzochte onderdelen (art. 24c en 24 WVO).	•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het bovenstaande algemene beeld en kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: schoolontwikkeling en kwaliteitszorg, onderwijsproces en ondersteuning.

Schoolontwikkeling en kwaliteitszorg op het Heyerdahl College

Ons onderzoek op het Heyerdahl College levert een eenduidig en consistent beeld op van de kwaliteit en verbetermogelijkheden op de school. Dit komt voor een groot deel doordat het team en de schoolleiding zelf een goed beeld hebben van de stand van zaken. In alle gesprekken en in de lesbezoeken wordt dit bevestigd. Dit is een belangrijke voorwaarde voor verdere verbetering. Het team is eigenaar van de verbeterprocessen en verantwoordelijkheden zijn laag belegd. De schoolleider en rector van de school sturen het verbeterproces goed aan.

In de afgelopen periode na het vorige inspectiebezoek is een aantal interventies ingezet die enerzijds tijd kostten, maar anderzijds een goede basis hebben gelegd. Een aantal interventies betreft de structuur en organisatie; zo zijn vier coördinatoren benoemd die ieder eigen domeinen in hun portefeuille hebben. Verder zijn vakdocenten benoemd en is het lesrooster gewijzigd zodat vakken een duidelijker positie hebben. Ook zijn enkele vakken toegevoegd, zoals de praktijkvakken zorg en detailhandel.

Andere interventies betreffen de onderwijshoud. Door de docenten is gewerkt aan het opstellen van vakwerkplannen waarmee een doorgaande leerlijn wordt geborgd. Eveneens is de kwaliteit van de ontwikkelingsperspectieven verbeterd en is de betrokkenheid van de docenten bij deze instrumenten vergroot.

We constateren een sterk gemeenschappelijke aanpak van het team en de schoolleiding van het Heyerdahl College. De verbetering wordt gedegen aangepakt en de school heeft goed zicht op de kwaliteit van het onderwijsproces. De schoolleiding bezoekt veelvuldig lessen en analyseert de kwaliteit van alle domeinen van het onderwijsproces. We beoordelen daarom de onderdelen van kwaliteitszorg die hier betrekking op hebben als goed. Bij het vorige onderzoek vonden we dat de school de kwaliteit van haar opbrengsten onvoldoende bewaakte, dit is nu van voldoende niveau. De school heeft zicht op de uitstroom en bestendigheid van deze uitstroom. Ook werkt het team gericht aan de kwaliteit van de uitstroom door haar aanbod aan te passen en door gericht te werken aan het vergroten van individuele prestaties van leerlingen.

Onderwijsproces en ondersteuning op het Heyerdahl College

De leraren geven in de lessen blijk van een grote betrokkenheid bij de leerlingen. Ze doen erg hun best om hun lessen goed te structureren om zo de voorspelbaarheid voor de leerlingen te vergroten. Leraren werken met een eenduidige lesstructuur volgens het 'directe instructie model'. Leerlingen worden persoonlijk welkom geheten in iedere les. Doel en opbouw van de les zijn helder en expliciet gemaakt op het bord. Ook is in elke les een afsluiting zichtbaar.

We zien twee belangrijke verbetermogelijkheden in de lessen. Ten eerste zijn leerlingen onvoldoende actief betrokken bij de lessen, ondanks de inspanningen van docenten om hen te motiveren. Leerlingen laten in te veel lessen vormen van verzet zien, ofwel door een passieve en ongeïnteresseerde houding, ofwel door op allerlei punten in discussie te gaan met de docent of met elkaar. Leerlingen stellen allerlei zaken ter discussie: waarom ze bepaalde activiteiten moeten doen, waarom ze moeten samenwerken met iemand, waarom ze op een bepaalde plek moeten zitten et cetera. Dit kost veel tijd maar is ook een blijk van onvoldoende motivatie. Leerlingen vragen zich expliciet af waarom zij doen wat zij doen op school.

We zien ten tweede dat de lessen nog onvoldoende zijn afgestemd op de individuele leerdoelen van leerlingen. Veel activiteiten vinden klassikaal plaats, terwijl de niveaoverschillen groot zijn. De koppeling van het ontwikkelingsperspectief naar een leerroute in de dagelijkse praktijk is nog niet gerealiseerd. Dit is een belangrijk verbeterpunt voor het komende schooljaar, waarmee wij verwachten dat ook de betrokkenheid van leerlingen en de motivatie om te leren bij leerlingen zal toenemen. Het is nodig om met de leerlingen samen vast te stellen wat hun doel is en hoe dat bereikt kan worden en om vervolgens de leerling op een passende leerroute te zetten met een adequaat aanbod.

Als hier stappen in zijn gezet, dan kan ook de feedback aan leerlingen effectiever worden. We zien nu dat docenten veel moeten corrigeren op gedrag en leerlingen soms met grote inspanning moeten dwingen om iets te doen waar leerlingen geen zin in hebben. Inhoudelijke feedback komt dan niet naar voren, de feedback blijft beperkt tot het tot rust manen, het blijven vragen om mee te doen. Als het onderwijs gekoppeld is aan individuele doelen van leerlingen, is het mogelijk om leerlingen hier gericht feedback op te geven en leerlingen effectiever aan te spreken op het nut van de activiteiten op school voor hun toekomst.